

J E L E N K Ö R.

67. szám

Pest, szerda. Augustus 22dikén.

1832.

Foglalat: Magyarország (szent István apostoli királyunk ünnepe Budán. Hála-áldozat Bécsben aug. 15ikén. Kinevezések. Kir. Kamarai tudósít. Gömör-lyptó- és hevesi termék-iránti hírek. Debreczeni lőr. vásár. Cs. kir. tolványári hírdetés. I. Ferencz gózhajó utjai). Anglia (Görög fejedelemség iránti egyezés. Belga-hollandi ügy állapotja). Belgium. Németország. (Württemberg. A' bajor rajnamellék kitisztul Frankenthal hir. Német ujságok elmékedése Reichstadti hg. haláláról). Olaszország. Lengyelország (Gyaszhírek). Portugália. Legujabb.

MAGYARORSZÁG.

Első Ferencz kegyes Fejdelmünk, mint Magyarország apostoli Királya, legszebb tetteinek egyike az, hogy aug. 20kát, mint sz. István király napját mind a' két testvér hazában 's két hazánkbeli minden vallásu feleinknél egyetemi nemzeti ünneppé rendelte. A' boldog emlékezetű Maria Therezia által ezen első koronás Szentünk emléke 's tiszteltetére állított jeles renden kívül a' nemzeti Anyaszentegyházra nézve nem is történetelt ennél örvendetesb méltóságosb intézet, mint keresztyénülésünk ezen törzsök oszlopát (Árpád fejdelmi vérségü számos dicsőülünk közt, mint p. o. sz. Imre, sz. László, sz. Erzsébet, Margit 's t. kiknek neveikben, sz. Istváné hasonlatára, mindannyi nemzeti rend czimzete szenderegget jövendőnknek) ezen, általa Európa csinosodásába közelebb avatott vitézlő nemzet minden tagja előtt köztiszteleti tárgyá magasztani, mint nemzetünk első királyapostolat. Mult évkor a' dulakodó járványgörcs akadályozván Budapesten e' nagy ünneplést, annál fényesebben vala szándék megülni azt ez idén a' készülteknél fogva. Ugyan is reggeli 4 órától ötig zúgott is már a' két rokon főváros minden harangja hirdetni az ünnep leendő fenségét; Pestnek szinte minden hely 's külvárosi czéhje 's osztálya zászlóival ájtatos zengedezésü rendben a' várba fel is balaga; pergedezett már a' katonadob is két városunk szerte az itten tanyázó órség minden vitez sorait tisztelkedésre idézni; azonban a' viharoként támadozó szél esővel társultan a' szándékalatti fényeskedő szertartásu menetet (processiot) elakasztá, 's a' lobogókkal felülöngött népet is eloszlatá; a' budai fegyverház udvarán e' nap dísz emelésére győ-

nyörü izléssel különféle fegyvernemből alkotott 's tábori sátor menyezetű kápolna 9 $\frac{1}{2}$ óra tájban már szétbontatott; a' vártemplomban mindazáltal, méltós. Sztankovich János püspök 's helytartósági tanácsos által egész egyházi díszleménnyel tartatott a' szent mise; mélt. báró Rudnyánszky eszt. kanonok, 's nagytszt. Krajner Antal visegrádi plebanus urak valának hivatalos szónoki az ünnepnek az első magyar, az utóbbi német ajkon, kiknek szint e' helyen szívemelőleg elmondott épületes beszédik után a' nép a' sz. kéz-csókolásra bocsáttatott, erre a' kelet, éjszak 's nyugoti bástyafokon kiszegzett 18 álgyu egymásutáni 3szeri szakadatlan robajjal dörge-dezték a' közel 's távol vidéknek az ünnep nagyságát 's végét.

Augustus 15ike a' bécsi olasznemzeti egyházban kettősen ünnepeltetett, tudniillik n. boldogasszony tiszteltetére 's háládólag 5dik Ferdinand if. királyunk becses élte szerencsés megtartásaért. Reggeli 9 órakor Marchese Spinola cardinal-nuntius kis misét mondott, 11kor pedig Jüstel prépost és statustanácsnok nagyot, párosítva Tedeummal, a' nép tömött és buzgó részvétü jelenlétében; hasonló hála-ájtatosság történt az altlerchenfeldi templomban is.

Felső Királyunk jul. 29iki legfensőbb határozata szerint Felső-szálláspataki Mara József Erdély n. fejedelemségi kir. ítélő tábla közbiráját Aranyos-szek főkirálybirójává méltóztatott kegyelmesen kinevezni; 30ikán költ apostol-királyi akaratja szerint pedig Lonovics József egri kanonok 's kir. táblai praelatust Vámos-Györktől nem messze eső monostori boldog-asszonyról nevezett czimzeti apátsággal kegyesen felruházni;

Továbbá ugyan jul. 30iki legmagasb ha-

tározata szerint az erd. kir. táblánál megürült val. közbiróságra Horváth Ferencz Kolo's vármegyei főszbirót méltóztatott kegyelmesen kinevezni;

Aug. 4iki legmagasb határozata szerint pedig Roskoványi Gábor sáros vmegyei első aljegyzőt a' tiszáninneri (eperjesi) ker. táblához számfeletti bíróvá kegyesen kinevezni.

(Kir. Kam. tudósítás).

Fels. királyunk Pancsely Ferencz Zemlini kir. harminczadi raktárnokot (magazinaris) nyugalomba helyezni méltóztatott.

Erdélyben a' Vajda-hunyadon megürült kir. fiscusi urodalmi számtartói hivatalért, mellyel évi díjul 700, lótartásul 224, fára 40, 's cautioként 700 fr. jár, folyamodók kérelem-levelöket hat hét lefolyása alatt az erd. kir. kincstárnoksághoz nyujthatják Szebenbe.

A' nagymélt. m. kir. udv. kamara a' szigeti sószállító hivatalnál megürült perceptorságra Szabó Károly ugyanott hivataloskodó ellenőrt nevezé ki; a' zlatinai sóakna-igazgatásnál volt báró Geramb Ferencz számoló tisztet ugyan eddigi hivatalában szaporított fizetéssel Rónaszékre iktatá által; Abrahám József rónaszéki aknatisztet pedig Sugatagra aknahivatali számoló-tiszté; végre Jakobini József szigeti szálmesternek ön kívánsága szerint eddigi hivatalában Boeskóra történt ált-helyeztével megürült szigeti szálmesterségre Grünschnek Miklós bustyaházi tisztirnokot nevezte ki.

Gömörrel törv. egyesült Kis-Hontban tetemes károkat okoztak a' juliusi derek, el-dermesztvén a' hegyes tájakon épen virágzásnak indult nyári rozsvetések, 's megkökasztván a' serdülő kolompérszart, mellyuek hidegvette gumójiból már most mit sem várhat a' gondos termesztő. — Liptóban egy orkán sodrotta jégzivatar sz. Miklós, Verbi-cze, N. Palugya 's Proszék helységek majd minden vetésit tönkre zuzta, és tőmérdek épületit rongálta össze. Eger, a' bor-dús vidék, sem reményl sokat idei szőlőtermésiből, 's bora ára tetemesen nevelszik. — Nyustyban két rendü veszedelmes gyuladás több házat 's pajtát emészte meg begyűjtött takar-

mányostul, mi egyébiránt is igen mérsékelve termett.

A' debreczeni lórincki vásár igen csekély volt, ide nem értvén a' kézmű-árak keletét, melly tetemes volt, noha nyomott áron kivált a' pamut és selyembeliekre nézve; a' honi természetményekből egyedül hamuzsír 's nyers bőr kelt nagy mennyiségben el, az elsőbül kivált több ezer mázsányi jó áron. A' sáfrány elkésett az idén, 's így ezen vásári cik-kellyé nem válhatott, a' kiskereskedés pedig épen lankadt volt.

A' cs. kir. birodalmi tobák (burnót) gyárokra, vagy is fabrikákra 1833—1838 következő mennyiségű magyarországi levéldohány kivántatik öszeleg minden kerületben (Bécsben aug. 6ikán költ hirdetvény szerint): vitnyédi (Lettinger) 10,500 mázsa; faddi 31,778; váczi 370; debreczeni 520,796; véki, palánki, kospallagi 's t. ezen táji 9,000; debrői 3,340; szegedi 434,046; pécs tájéki 344,000; szerb 23,000; minden fajt összevéve 1,376,830 mázsa. Ki tehát a' tőzsérek (negociator) közül ezen dohány-mennyiség szállítását összesen, vagy különösen csak egy vagy két rendbeli fajét, de 15,000 mázsán alól nem, felvállalni kívánná, a' tobákgyári kormány-nál f. e. octobere 10ikének déli 12 órájaig értekezhetik, illy czím alatt utasítandó levelében: „Anboth zur Tabakblätterlieferung“ (ajánlás levéldohány-szállításra) im Bureau des k. k. Tabak- und Stämpelgefälls-Direction. A' jövő 1833ra általános öszelegben kívántatik 251,090 mázsányi, 1834re: 239,600; — 1835re: 240,260; — 1330ra: 215,260; — 1837re: 215,360; — 1838ra: 215,060 mázsa.

Isó Ferencz gőzhajó áltáljában jelentve az idén még, következő napokon induland el utra külön pontokról: Gyórbül Pestre septem-ber 16ikán, oct. 7 's 29ikén, nov. 4, 9, 's 30ikán; Pestről Zemlinbe sept. 19ikén, oct. 11ikén, 's nov. 14dikén; Zemlinből Pestre sept. 4 's 25ikén, oct. 17ikén 's nov. 20ikán; Pestről Gyórbé sept. 12ikén, oct. 3 's 25ikén 's nov. 1, 6, 's 28ikán. Nevezetes volt közelebbi lejövetele Gyórbül Pestre f. h. 17dikén, minthogy 160 személyt szállita le 13 óra alatt.

A U S Z T R I A.

A' „Wiener Amtsblatt“ aug. 14dikéről, közli ausztriai császár Ó Felségének legfőbb patensét, mellynek tartalma szerint a' német szövetségi statusok kölcsönös egyeztetők után egymásnak kiadandják az idegen statusból hozzájuk szökött katonákat vagy a' katonasági összeírás alá vetett személyeket.

A N G L I A.

A' görögországi új fejdelelmséget érdeklő egyezés ez: „1. cikkely. Nagybritannia, Franciaország és Oroszország udvarai a' görög nemzettől erre illőleg felhatalmazva megkínálják Fridrik Otto herceget, bajor király Ó Felsége másodszülött fiát, Görögország örökös fejdelelmségével (souverainitát). 2 cz. Ó Felsége a' bajor király, kiskoru fija nevében 's annak javára elfogadja ez örökös fejdelelmséget a' következő feltételek alatt. 3 cz. Otto bajor herceg illy czímet viselend: Görögország király a. 4 cz. Görögország, Otto bajor herceg fősége 's a' három udvar garantiája alatt az ezen udvarok által 1830. februarius 3dikán aláirt 's Görögországtól szinte mint a' fényes portától is elfogadott protocollum értelme szerint monarchiai, független statut képez. 5. A' görög status határai azon alkudozások által fognak végképen megállapittatni, mellyeket Nagybritannia 's Francia- és Oroszország udvarai legközelebb az ottoman udvarral az 1831 september 26-diki protocollum következtetésében megnyitottak. 6. Minthogy a' három udvar előre is elhatározá, hogy az 1830 februar 3diki protocollumot vég-egyezéssé fogja változtatni, mihelyt a' határok feletti alkudozások bevégeztenek 's azt (az egyezést) minden hatalmassággal, mellyel kapcsolatban van, közleni fogja: ennél fogvást ezennel ujabban 's nyilvánban állapittatik meg e' köteleztetés teljesítése és az, hogy Görögország király a azon egyezésben szinte alkuvó rész legyen. — 7. A' három udvar e pillanattól kezdve minden befolyását oda fordítandja, hogy Otto bajor herceget mind azon főség és status, mellyekkel a' nevezett udvarok közösülésben állanak, Görögország királyának megismérje. 8. A' görög királyi méltóság és korona örö-

kös leend, 's Otto bajor herceg törvényes és egyenes utóira és örökösire az elsőszülöttség jusán áltmegyen. Ha Otto bajor hg egyenes és törvényes örökös nélkül mulnék ki, a' görög korona az ő ifjabb fi-testvére 's annak törvényes és egyenes utóira szálland szinte az elsőszülöttség jusán. Ha pedig ez is egyenes és törvényes maradék nélkül mulnék ki, a' görög korona e n n e k ifjabb fi-testvére, törvényes és egyenes utóira szálland ismét az elsőszülöttség jusán. Semmi esetre sem fog a' görög és bajor korona ugyanazon fön egyesülhetni. 9. Otto bajor herceg, mint görögországi király nagykorúsága azon időpontra tétetik, mellyben a' herceg 20dik évét teljesen betöltötte, és így 1835 junius 1-sőjére. 10. A' herceg és király kiskorúsága alatt az ő felségjusi egész terjedelmökben egy igazgatóság (regensség) által fognak gyakoroltatni, melly három, bajor király Ó Felsége által kinevezendő, tanácsnokból fog állani. 11. A' herceg bajorországi apanage-a teljes birtokában megmarad. Ezen kívül bajor király Ó Felsége kötelezi magát, Otto hercegnek görögországi helyzetében, telhetőleg 's mind addig segedelmeül lennie, míg ezen országban a' koronának jövedelem állapittatik. 12. Az 1830 februar. 20iki protocollum határozatának végrehajtásokul kötelezi magát az egyetemi Oroszország császára Ó Felsége, hogy biztosítani fogja, — Ó Felségök Nagybritannia és Irland egyesült országok király a 's a' Franciaák király a pedig, hogy amaz parlamentének, ez kamaráinak ajánlani fogják: hatalmazzák fel azok Ó Felségöket, hogy következő feltételek alatt biztosíthassák (garantiren) a' kölcsönt, melly Otto bajor herceg, mint Görögország király a által lesz kötendő: 1) A' három udvar biztosítása alatt eszközlendő kölcsön egész sommája nem lehet több: 60,000,000 francnál. 2) E' kölcsön 20,000,000 francnyi részsommákban eszközöltessék. 3) Jelenleg csak az első részsomma iránt köttessék alku, melly sommának esztendei kamatiért 's enyésztetésiért mind a' három udvar jót áll. 4) A' kölcsön másod és harmad részsommája iránt a' görög status szükségéhez képest 's a' három udvar és Görögorszá-

gi király Ő Felsége között leendő előleges értekezés után, szinte köttethetik alku. 5) Azon esetre, ha egy illy előleges értekezés után a' nevezett kölcsön másod és harmad szakasza is létesítettik, a' három udvar mindenike e' második és harmadik kölcsönrész esztendei kamatainak 's enyésztetésinek egy egy harmadáról áll jót és felel. 6) Görögország fejedelme és a' görög status kötelesek az így biztosított kölcsönrészek kamatai 's enyésztetésök (Amortisirung) fizetésére az ország legelső jövedelmeit olly módon fordítani, hogy a' görög kincstár mostani jövedelmei minden más kiadás előtt e' nevezett kamatok és enyésztes fizetésire, 's semmi egyébre ne fordittassanak mind addig, míg e' végre teendő egyegy évi fizetési tőkéletesen biztosítva nincsenek. — A' három udvar diplomatiái képviselőinek Görögországban fog különös köteleességökül tétetni, hogy ezen utóbbi határozat teljesítésére pontosan ügyeljenek. — 13 cz. Azon esetre, ha az ottoman udvar részére pénzbeli kárpótlások lennének Görögország által azon alkudozásoknál fogvást teendő, mellyeket a' görög birtok határai végelintéztetésök végett a' három udvar Konstantinápolyban megkezdett (l. előbbi levelünket): önkényleg értetik, hogy e' kárpótlást az előbbi cikkelyben kifejtett kölcsönsomma egész mennyiségéből kell fizetni. 14 cz. Bajor király Ő Felsége segedelmére lesz Otto herczegnek egy sereg — melly azonban 3500 főnél nem állandóbból — kiszedetésére Bajorországban, melly sereg az ő, mint Görögország királya, szolgálatjára leendő, a' görög statustól veendő fegyvert, ruhát, fizetést, és mihelyt csak lehet ugyan oda (Görögországba) el is induland, hogy a' szövetséghez három udvar eddig ott állott seregeit felváltsa. Ez utóbbi seregek azonban Görögországi király Ő Felsége kormányának mind addig állandának a' görög földön teljes parancsára, míg az említett, ujjlag szedetendő sereg megérkezik. Nyomban ennek megérkezése után a' szövetséghez udvarok seregei visszavonulnak 's a' görög földről mindnyájan eltakaroznak. 15. Ő Felsége a' bajor király néhány bajor katonatisztet is fog Otto herczegnek segedelmül

adni, kik a' görög nemzeti katonaságot szerkeztetni fogják. 16. Mihelyt lehet, ezen szerződés aláírása után, a' görögországi igazgatóságra Otto hg mellé kinevezendő három tanácsnok el fog utazni a' görög földre, 's ott regensségi munkálkodásit megkezdvén a' Felség elfogadtatására szükséges rendszabásokat megtenni, ki is részéről a' lehető legkisebb haladékkal Görögországba elutazik. 17. A' három udvar egyesült nyilatkozás által fogja a' görög nemzetet Ő kir. Magassága Otto bajor hg görögországi királya választatásáról tudósítani 's a' regensséget minden, hatalmában álló, segedelmezéssel gyámoltítani. 18. A' jelen egyezés erősítették meg, 's az erősítvények Londonban hat hét alatt, vagy ha lehet még hamarabb is, cseréltesse ki. Minek hiteléül ez egyezést az illető felhatalmazottak aláírák 's pecsétöket reá üték. Költ Londonban maj. 7dikén 1832. Palmerston, Talleyrand, Matuszevicz, Lieven, Cetto.

A' belga-hollandi ügyről így ír a' Court-Journal aug. 4ikén: Több ujság állította, hogy a' belga-hollandi ügy végéhez közelit. A' dolgok állapotja ez: Jul. 31dikén a' conferentia módosításokat tett a' hollandi király által ujjabban ajánlott (Belgiumnak épen nem kedvező — mint ezt a' Jelenk. 59. számában megirtuk) szerződésen. De ezen módosítások nem fontosak, 's Hollandia azokat hihetőleg el is fogadja. A' belga minister (general Goblet) nem akart semmi ujjab szerződésről hallani 's a' conferentiától formaszertint sürgeté a' Belgiumnak adott ígéretet teljesítettését. Lord Palmerston felelé, hogy ő lehetlent ígért, illyest pedig senki sem köteles teljesíteni. Anglia és Franciaország, úgy mond, nem fognak Hollandiával hadakozni, hogy tőle az előbb (a' conferentia által) ajánlott szerződés elfogadtatását kicsikarják, 's Belgium igen jól teszi, ha ezen most ajánlottat elfogadja. — Ezen új javaslat, a' conferentia által aláírva, Belgiumba megküldetett, hogy azt a' Belgák királya is írná alá. Ez eleinte vonakodni fog, de Adair ur hivatalos levelei szerint nem kell tartani, hogy a' Belgák ellenségeskedést indítsanak; kevés szó-gőz, szó-zaj után (a' little vapouring) ők is engedni fognak. —

B E L G I U M.

A' Francziák királya aug. 5ikén indult 's érkezett meg Compiègnebe, hova 6dikán délután a' Belgák királya is érkezett. Szembe ötlött hogy ez utóbbival nem jöve testvére az uralkodó Szász-Coburgi herceg, 's ezen elmaradásból sokan azt következteték, hogy a' hg Belgiumba utaztának egyik fő oka lett volna, lebeszélni testvérét olly házasságról, mellyet talán nem mindenik udvar néz kedvező szemmel. Minden esetre rossz jelnek tartatik, hogy a' conferentia utolsó (Belgiumra nézve épen nem kedvező) végzése ezen összekeléssel egy időre esnek; am de itten a' conferentia tehetett e másképen?— Az esketés három különemű szertartással fog végbe menni, a' polgári esketés báró Pasquier a' francia páirkamara előlölője által történik; a' romai-catholika a' meauxi érsek által, végre az evangélik a Goep evang. prédikátor által. Louise kir. hgasszony részéről ezek a' tanak: a' cassatio és számvevő udvar két előlölője, bassanoi hg (Maret) és Mortemart páirek, tovább a' francia követkamara három al-elölölője: Berenger, Dupin (az idősb) és Delessert urak, 's marsal Gérard. Ez utóbbi, Nemours hggel együtt, a' belga királynak Cambraiig elejébe utazott.

NÉMETORSZÁG.

A' württembergi kormányújság a' következő királyi leirást (rescript) közli: Vilmos, isten kegyelméből württembergi király, hirül 's tudomásul adjuk ezennel, hogy megolvastván a' mi ministeri tanácsunk által nevünkben adott, a' jun. 28iki szövetségi végzetek kihirdetéséhez kapcsolt, nyilatkozást (l. Jelenkor 64), arra indítva találjuk magunkat, hogy azt hiv alattvalóink még teljesebb megnyugtatása 's az érdeklött szövetségi végzetek természete 's fontossága iránt elterjedett hibás vélemények megczáfolása végett, ezennel utólag egész tartalmában jóvá hagyjuk, 's az abban foglalt biztosításokat formaszertint meg is erősítsük. — Livorno, aug. 3dikán 1832. Vilmos, Goes. (Ó Felsége aug. 3ika estvéjén hagyván el Livornot, Genuán 's Mailandon keresztül 's ez utóbbi helyről 46 óra alatt, érkezett Stuttgartba e' hónap 5ikán).

Francia ujságok a' württembergi kormányújság fölebb említett nyilatkozását rendkívül dicsérik. Azon mód, úgy mond a' Temps, mellyel Württemberg a' nélkül hogy a' szövetséggel legkisebben is újat vonna, a' nemes iniciatívát megtevé, a' württembergi ministerium ügyességének 's bátorságának egyiránt becsületére válik.

Aug. 10kén a' stuttgardi városi tanács küldöttsége egy felirást nyújtott be Ó Felségéhez, mellyben örvendezését fejezi ki szerencsés megérkezten, egyszersmind legmélyebb köszönetét az Ó Felsége által, Livornoban költ kegyes válaszabeli szép biztosításokért. A' király ezen küldöttséget kegyesen fogadni, bizodalját a' stuttgardi polgárság rend és békeszeretete iránt kifejezni, egyszersmind pedig egy, a' német szövetségi végzések ellen illetlenül kikelő 's a' cabineti tanácshoz nem illő uton beadott irományt, a' főpolgármesternek azon utasítással méltóztatott visszaadni, hogy ez a' választott polgárságot (mellytől az iromány eredt) törvényes hatásköreire emlékeztetné. — Hasonló történt és szintazon okokból egy másik irománnyal, mellyet szinte a' szövetséggyűlési végzések ellen a' tübingai polgárság nyujta be. — Weishaar titkos tanácsnok és bel ministert önkívánságára nyugalmazni, 's helyette ideiglen Schlayer főkormányújsági tanácsnokot méltóztatott megbizni Ó Felsége.

A' bajor rajnamelléki kerületbe general-lieutenant báró Lamotte vezérlése alatt küldve volt seregek az 5ik könnyű lovasezredet kivéven visszahivattak 's jobbadon előbbi szállásaikra rendeltettek. Ezen kerület lakosi protestatiót adtak Ó Felségéhez a' német szövetség végzése ellen. — Frankenthalból írja egy levél az allg. Zeit. ban, hogy e' hón. 2dikán mély sajnálattal láttak e' város lakosi 22 lengyel tisztet a' déli legnagyobb hőségben másfél óráig ülni fedeletlen kocsikon, míg t. i. lovaik váltattak. Tilalom menyén Bajorország minden részreibe, hogy Lengyelt többé se be se keresztül ne bocsássanak, az említett tisztek szavokat adák a' határnál, hogy keresztül utaztokban le nem szállandanak kocsijokról.

's a' nemesek e' fogadást szigorun meg is tarták.

Drezdában a' belső ministerium aug. 31-kán közre bocsátott nyilatkozása szerint, azon menekvő Lengyelek, kik Austria - vagy Poroszországból szabad utlevél nélkül kilépve a' szász birtokon által iparkosznak Franciaországba eljutni, ezentul azonnal visszautasítottatnak.

Amsterdamban aug. 1sójén annak hírére, hogy a' conferentia utolsó végzeteinél fogvást a' belga-hollandi ügy békés elintéztetése nagyon hihető és közelget, a' pénzbecs tetemesül emelkedett.

A' német nemzeti ujság (deutsche Nationalzeitung) következő elmélkedést ad az ifju reichstadti hg. haláláról: A' reichstadti hg. halála ámbár a' jelen kor politikai kifejlődésével közvetlen összefüggésben nincs, Europa társas állapotjára nézve nevezetes eset. Azon férjfiunak, ki előtt minden európai királyszerkesztett, ki minden népnek törvényeket szabott, az lón végzete, hogy valamint diadalmin kívül ősei nem valának, ugy maradéka se legyen egyéb nagy nevével. Mint Caesar sőt kétszerre nagyobb fog Napoleon a' történetekben fényleni, mert dicsősége hirtelen kelt és tünt, mint éji meteor, mellynek lángját semmi erőtlenebb fény nem gyöngítheti. Nem hagyata hírének örökös, mert a' magzat, kinek gyöngéded homlokát a' legesillogóbb királyi korona ékíté, magával hozá egyszerűmind a' kora elhunyas helyegét. De ha bár atyja előtt hunyt volna is el, feledhetlen lón Napoleon fíjának emléke Olasz- és Franciaországban. Az Olaszok legmerészebb reményi és kívánati azon városba hívák „Romának királyát,“ mellyről az e' nevév vette, 's a' legremítőbb fenyegető szó, mellyel Ausztria a' Bourbonokat vagy akárkit is Franciaország thronusán ijeszthete, azon név vala, mellyhez az újabb kor legmagasb, legfellengzőbb emlékezeteti szövetkeztek — —.“ A' berlini politikai hétiírás ugyan e' tárgyról eképir: Azon elaggott országos férjfiak 's hadvezérek nevei között, kik a' juliusi revolutio óta e' világ látpiaczát elhagyák, az ujságok egy fejedelmi ifjat is említene, kit élte virág-

jában azon sors ért, hogy ne látná a' rejtemények kifejtését, mellyek mint ijesztő vészfellegek borognak felettünk. A' Francziák Császárának fíja, az ausztriai Császár unokája, Reichstadt hercege, kit egykor Roma királyának hivtanak, jul. 22kén Schönbrunnban kimult. Kinek még a' korfolyam hullámzajai közt érzéke megmaradt az illy esetek vizsgálatára, komolyan fog e' herceg születésnapjára 's minden viszonyok azóta történt különös megfordultira visszatekinteni. Öt királyné tartá a' menyasszonyi hölgy öltözet-szegélyét, kinek az ajaccioi ügyvéd fíja tüze ujára jeggyűrűt, míg lelke azalatt a' gondolaton legelt, hogy a' keresztyénség legidősb házának leánya neki sajátja lón. 'S midőn 1811-ben a' világ akkori urának fíja 's birodalmának örökösé született, hét király (Szász, Würtemberg, Westphaliai, Holland, Nápoly, Bajor és Spanyolországoké) állotta körül e' kised bölcsőjét. Maga a' Hatalmas pedig azon névvel, mellyet a' kisednek adott, jelenté messzeható terveit egy világkormányról 's ama' roppant birodalom új felélesztéséről, melly egykor az egész ismért földet foglalá magában. Nemzetsége nek akkor sok századra ható viritást jósoltanak. És midőn majd roppant hatalma összetört, midőn már a' gyermek, kinek születése az ő szerencsésjét örökíteni látszott, császári nagyatyjánál Bécsben nevedett, azt hitte a' világ, hogy attól, ki illy csoda környülmények közt született, nagy, rendkívüli tetteket kell várnia, hogy illy nyom nélkül nem enyészhetik el annak neve 's nemzetsége, ki évezredek óta a' legóriásibb ünemény vala történetinkben. De Annak végzeteiben, ki által a' királyok országlanak, más vala irva, 's a' nagy Napoleon fíja, minekelőtte férjfiakort érhetne, halál áldozatja lón, nem hagyván más dicsőséget maga után, mint a' mit ritka tehetségü ész, és szép, 's mély lelki idomok (Anlage) adhatnak. Halála megmenti a' polgárkirályt talán legfélelmezb vágvitérsáttól. Mert bárha Ausztria igazságszeretetétől 's rég ismért egyenes politikai characterétől biztosan leheté várnia, hogy a' „Francziák császárja“ nevév csoda célokra vagy nem épen igazságos követelések

eszközletére nem fogja használni, még is Bonaparte hadi nagy nevével fogvást, melly a' franczia nemzeti hiúságot még ivadékokon ált is élesztendi, félni lehele, hogy katonai támadás esetén, melly ugy látszik a' franczia revoluciók jövő történeteiben nem fog elmaradni, a' népvélemény 's a' katonapárt azon férjfiu ivadéka nevével fog egyesülni, kinek személyes nagysága épen mostan tűnik leginkább ki. Ezen aggodalom letünt, 's Orleans házának békés uralkodtát nem fenyegeti más többé, mint a' revolució lelke, 's V. Henrik kis neve!

OLASZORSZÁG.

A' Moniteur így ír: A' journalok hírére tévők, hogy 18 romagnai (olasz), kik Anconából general Cubières utleveleivel utaztak el, mellyeknek őket előbbi politikai viselkedés iránt minden további kérdésre vonatástól védeni kelle, Riminiben elfogattak 's az ottani fellegrárbá csukattak. Ez ugy történt, de merő tévedésből, mellyet a' pápai kormány St. Aulaire gróf előterjesztésére azonnal elosztatott 's a' foglyokat nyomban szabadon is bocsáttatá. — Egyszersmind utasítás ment a' Romagnában lévő pápai hivatalokhoz, mellyben tiltatik nekik akárkit is, ki general Cubières utlevelével megy, háborgatni. — Azon következmények tehát, mellyeket ezen esetből, minekelőtte a' környüllások tudva volnának, vontak, önmagoktól megszűnnek. —

Olaszország sorsa, a' dolgok újabb fordultával, javulásra látszik elválni: már egyedül Albani Cardinal bizottsága megszüntetésével is tömérdek nehézség kezd tisztára fejlődni, tetemes baj elhárulni. Ausztria befolyásával a' dolgok elintézésére naponként élénkebben hat, mit önállása is kíván, hogy közbehívetele által valahára nyugodtnak tapasztalhatta az egyházi statust, t. i. az igazgatásban jobbulnak; ide célzott Prokesch alezredes küldetése, ugyan erre a' Sebregondié; tűzzel dolgoztak mindketten, de csendességben, privat érdek, előítélet, büszkeség 's mindenemű egyéb akadályokkal folyvást küzdve, míg végre ügyekezetük leendő gyümölcsét virágoz-

ni, 's így a' jobb jövődőt biztosan közeledni nem szemlélnék; a' vas szükség vala egyedül ez igazságos reménynek szülője, mivel tántoríthatatlan valóvá lön már „javítani a' kormányrendszeren, vagy felbomlani a' statusnak.“ —

LENGYELORSZÁG.

Többek közt Kalisch vidéki 's krakói levelek juliusban ezeket írják: Szomoruan várjuk az idei aratást, minthogy szünetlen esőzik, de vigasztalhatlanul egyszersmind a' földmivelés jövődő szünetkezését, sőt megsemmisülését, minthogy az arra nevekűvő legénység 's fiatalság erőszakos elhurczoltatása, halálos csapást látszik reá sujtani. Most közelebb 70,000 lengyel ujoncz állittatás van eszközletbe az orosz katonarend számára, 's mivel nagy része az állittatandóknak megszökött, új fogdozások történnek 's ezáltal a' tartomány néptelenül, 's most már megint újabb szedés hirdettetik. Chlopicky general engedelmet nyert Krakóban maradhatni; számtalan paraszt vonul az országból e' városba vagy Gallicziába, hogy katonaságtól magát 's gyermekeit menthesse meg, vagy az erdőségbe, hol közel érhetik, 's ott lappagnak aztán munkahagyottan fejszéikkel elszántan szerete kalandozva. Litvánia még mindig lázong, 's hihetőleg újra fog több tartomány is, ha az Orosz felvett rendszerétől nem áll el; felköltjei mind rendre öldözik kiket az Oroszok közül elfoghatnak. Podoliából már mind kitakarodott az orosz katonaság Lengyelország felé, hol mint látszik az egész sereg újra összegyűl. — Egy muszka érzésű lengyel dáma Branitzka grófné 12,000 hajadon lengyel lánykát ajándékozott a' czárnak a' birodalmi gyarmatok népesítésére.

PORTUGÁLIA.

Marquis Palmella Oportot jul. 31ikén elhagyván, aug. 6ikán éjjel váratlanul Londonba megérkezett. A' vele jött tudósítások nem kedvezők. — Don Pedro a' nevezett időpontban (jul. 31ikén) mint folyvást, kiszállta után már három hét óta, Oportoban mulatott, némi készületekkel, jelesül lovasság- és pantanyusság-szerkeztetéssel foglalatoskodva 's

a' várost erősítve, mellyől Santa-Marta és Povoas miguelista generalisok nem épen mesze állottak, segedelmet várván, hogy a' várost ostromolhassák. A' híresztelt áltszökések don Pedro sergeihez nem valósulnak meg, noha ennek jul. 23iki győzödelme nem szenved kétséget. Im egy levél, melly a' nevezett napon m. Palmellával együtt érkezett Londonba: „Oporto, jul. 30ikán. Mult levelemben tudósítám az Urat egy heves csatáról, melly jul. 23ikán don Pedro 's testvére seregeik között Vallongonál történt. Ezután, noha az ellenség minden ponton meggyőzetett és vissza is nyomatott, dom Pedro tanácsosbnak vélte Oportoba visszatérni, mint a' győzödelmet továbbra használni, 's mind e' mai napig a' város erősítése 's védelme körül szorgoskodik. De a' hely igen nagy terjedéke miatt lehetetlen azt némi foganattal védelmi állapotba tenni, hanem ha a' védelemkör igen keskenyre szorittatik 's több külváros feláldoztatik, a' midőn ismét e' kisded hely tetemesb erőnek nem állhat ellen. Mult hétfő óta nem volt zajunk; de halljuk, hogy general Povoas főhadiszállását Oliveirában tartja, mintegy 6 leguasra tőlünk 's csak erősödésre vár, hogy ellenünk induljon. Ó cs. Felsőge úgy látszik el van szánva a' várost egész a' vég pillanatig védeni, de mennyiben fog ebben boldogulni, meddig fog még öccse hatalmának ellenállhatni? ez a' kérdés.“ — Az angol ujságok azonban, jelesül a' Times, még nem vélik dom Pedro helyzetét veszélyesnek. Az ő emberei hívek 's vitézül harcolnak, tudván hogy győzödelem vagy halál — ha t. i. csatában nem, don Miguelnél bizonyosan — az, a' mi közt választhatnak; hogy pedig, a' mire don Pedro leginkább számolt, a' nép olly gyéren csatlakozik szabadító seregeihez, azt a' portugáli kiavárosi és falusi pór nép apa-

thiájának tulajdoníthatni, kik papjaik 's földesuraik hatási alatt nyögven, ha csak a' vakbuzgódás (fanatismus) nem bőszíti fel őket, a' politikai változásokat hideg szemmel nézik. Igy tettek 1826ban is, midőn a' constitutionalis és don Miguel-párti seregek egyiránt akadéktalan bolyongtak közöttök. Lissabon és Oporto vezetik itt is a' közvéleményt 's az előbbi hely szintugy don Pedro mellé fog nyilatkozni mint több más, mihelyt ezt elegendő erővel látja közeledni.

Francia ujságokban közlött levelek dom Pedro lassuságát Freire Ágoston hadministernek tulajdonítják, ki maga gyáva és aluszékony levén vetelkedésből a' többi vezér és maga dom Pedro tüzét és hathatós (energicus) rendszabását gátolja. Egyébiránt, ha dom Pedro folyvást késik, nem csudálhatni, mert 10,000 ember álgjuk és lovasság nélkül elő nem nyomulhat, ha előbb tartaléksereg nincs, melly a' lehető visszanyomulást fedezze 's gyámolítsa. —

Legujabb elegy: A' Times szerint marquis Palmella azért jött Londonba, hogy a' britt kormány közbe járulását sürgesse, mivel bizonyos, hogy a' don Miguel mellett csatázó fegyveresek nagy része Spanyolokból áll, 's Gal. Messengere szerint néhány guerillas csapat Badajozból portugál köntösben Portugáliába költözött. Az Albion szerint aug. 8. 25 ezer fegyver küldetett Londonból d. Pedro számára. — Aug. 7. az irlandi reformbillt megerősíté a' király. O'Connell öt atyafiával lép Irlandban fel követ-candidatusul, ő maga Dublinban. — Lajos-Filip 's Leopold királyok Compiègneben a városi 's környéki nemzeti őrség 's néhány soren red felett nagy szemlét (revuet) tartottak aug. 8.

Parisból aug. 9ikén indult levelek londoni legujabb tudósítás után hirtelik, hogy Belgium a' conferentiának utóbbi (Hollandiára nézve olly igen kedvező) ajánlatit el nem fogadta. —

Bécs (augustus 18dikán) közép ár: Bank-actiák v. részvények darabja 1146 — — —

A' gabonának pesti piaczi ára augustus 21dikén 1832.

Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csékelyebb	Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csékelyebb
Tisztabúza	133 $\frac{1}{4}$	126 $\frac{2}{4}$	120	Zab	30	29 $\frac{1}{4}$	28
Kétszeres	93 $\frac{1}{4}$	86 $\frac{2}{4}$	80	Köles	—	—	—
Rozs	53 $\frac{1}{4}$	50	46 $\frac{2}{4}$	Köles-kása	—	—	—
Árpa	50	48 $\frac{2}{4}$	46 $\frac{2}{4}$	Kukoricza	60	—	—

Szerkezteti Helmezy. — Nyomatatja Landerer.